

EMÉRMÉREZVEI NAPLO

Előfizetési árak

Helyben:		Vidéken:	
1 óra	60 f.	1 óra	1 K.
1 évre	1 K 80 f.	1 évre	3 K.
3 évre	3 K 60 f.	1 évre	6 K.
1 évre	7 K 20 f.	1 évre	12 K.

Majelenik minden hétköznap este 8 órakor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Szent István-ter 1.
TELEFON 208.Egyes szám: hétköznap 2 f.
Vasárnap 4 f.

Felelős szerkesztő és lapfőlapjados: Baranyay Lajos.

ÉDES,

kedves testvéreim, magyar polgártársak azt mondom nektek, hogy ne aggódjatok. Ne legyetek kishitűek, ne féljétek. Semmi ok sincs a kétségbeesésre. De hiszen már félve dörog az ágyu, hullnak a katonáink? És még Isten tudja, mikor lesz vége. Mennyi ember kell még? Mennyi vér? Mennyi puska? Mennyi ágyu? Mennyi pénz? Kibirjuk-e mi? Nem a mi utolsó milliónk fogy-e el legelőször? Édes magyar testvérem, nézz a szemembe s lásd, hogy őszintén mondom neked ezeket: Mikor még levél volt a fákon, mikor még a tücskök muzsikáltak a mezőn, mikor a kicséplé gabonádat hordtatd be a csűrbe, a lefolyt felvételt kibírhatalannak mondtad. Akkor a karácsony volt a végső dátumod, amikor roppanni kellett volna a nemzet erejének, amikor elértünk volna a „nem bírjuk tovább“-hoz. És most a január végét kezdjük tiporni, mégis bírjuk. Annnyira bírjuk, hogy minden nap hoz egy kis haladást. Annnyira bírjuk, hogy az a nagy orosz henger, amely már szeptemberben Berlinben, Bécsben, vagy Isten tudja, hol akart lenni, hazafelé hengerel. Hogy már csak egy kis türelem, s a magyar-német lovak patkói a varsói köveken vágják ki a szikrát.

Meddig bírjuk? Még soká, nagyon soká. Emberünk még sok van. Minden város telesteli még a derék katonákkal. Aztán te is itthon vagy, még én is. Még sok ezer te és sok ezer én, akik mind elmegyünk, ha szükség lesz ránk. Puskánk? Ne fájjon a fejed miatta. Mire menned kell, a válladon foglgni. Ágyunk? Hála Istennek, bővíben vagyunk vele. Ugy-e,

csak tegnap mennyi dübörgött be öreg városunkba? Milyen örömmel legeltetted rajta szemeidet s fellelegzettél: hát még ennyi ágyu itthon? Pedig dehogyan ennyi. Százszor, kétszer százszor, talán tízszer százszor annyi.

PéNZ? Még neked is van, nekem is. A szomszédnak is. Az államnak is. Ebben sincs baj.

Csak türelem kell, bizalom kell. Amire a kaonának szüksége van az ellenségverésre, abban nincs hiány. A magyar katona pedig derekasan szokta a dolgát végezni. Csak a jó Isten segítségét kérjük, az legyen mellettünk, jöhet akkor bárki is ellenünk. A háborút bírjuk. A győzelem tehát a miénk.

A világháború.

Az oroszok

lengyelországi visszavonulása egyre tart; az oroszok is kénytelenek ezt elismerni és bevallani. Ha a németek előnyomulása és offenzívája ilyen tempóban halad előre, úgy egy-kettőre a kitűzött célnál, Varsó alatt lesznek és akkor következik egy olyan küzdelem, melynek sikerétől függ Lengyelország sorsa és a háboru további kimenetele. Az oroszok kapkodnak is már fűhöz-fához, hogy elvonják a németek figyelmét Varsótól; újabb támadásokat terveznek Keletporoszországra ellen, de természetesen mindezt nem lehet készpénz gyanánt venni, a mint ugyancsak nehéz azt is elhinni, hogy Középgaliciában is offenzívára készüljenek az oroszok. Galiciában egyébként maga Przemysl kemény dió és elég gondot okoz az orosz hadvezetőségnek. Hü szövetségeseik, a francia boszankodva ismeri be, hogy ez az ostrom sokkal tovább tart, semmint előrelátható volt. S az a megállapítás annál keserűbb, ha visszagondolnak Lüttich, Namur, Antwerpen és Maubauge gyors bevételeire. — A Kárpátokban, egyelőre csend van, hiszen a szigorú téli idő sem enged meg nagyobbarányu hadműveleteket.

A francia harctéren

az utóbbi nagy harcok után csendesség honol, amit a hivatalos ennyiben jelez: az egész arcvonalon csak tüzérségi harc

folyt. A soissonsai győzelem kezdi megfukdúlni a franciák gyomrát s hogy valamiképen enyhítsék a kapott fájdalmas sebeket, hát holmi új, triss csapatokról regélnék, melyekkel Kluck kieroszakolta volna a soissonsai győzelmet. Ezzel szemben persze mint sorok közötti beismerés áll, hogy a szövetségeseik Jégalább még most nem képesek új, megfelelő erőket szembesíltani az operáló vitéz német seregekkel. Érzik ezt az angolok franciák, főleg pedig a belgák, kik eddig minden reményességüket a szövetségeseik haderejébe helyezték; nagy tehát, a nyomottság, az elkeseredés, mert mindinkább nyilvánvalóvá lesz Franciaország kimerülése, mind pénzben, mind emberanyagban.

Csapataink elfoglalták Kielcért

A délről Censtochowa—Wloscova—Kielce vonalán előretörő német és osztrák-magyar hadsereg Kielcébe ért. Néhány nap előtt minden fontos dolgot és iratot elvittek a városból. Az orosz hadvezetőségnek az a véleménye, hogy ha a német és osztrák-magyar csapatok délről előtörnek és komoly támadást intéznek, — az orosz csapatokat Radom közelében vonják össze, hogy ott fejtsenek ki ellenállást. Az oroszok a defenzíva mesterei; lehetséges, hogy a németeknek Kielce irányába tett mozdulata az orosz offenzíva elkészését fogja okozni.

Középeurópai államszövetség.

Két érdekes közlemény jelent meg a közeli napokban. Az egyik az „Élet“ január 3 számában dr. Vass „Faiság és fejlődés“ cím alatt, a másik „Középeurópai államszövetség“, amelyet Gündisch Guido szász munkapárti képviselő a berlini „Der Tag“-ban tett közzé.

Mennyire homlokegyenest ellenkező két törekvés dr. Vass és Gündisch Guido, akár csak az északi és déli sark, amelyek sohasem találkozhatnak egymással! Most új korszak kezdődik. Most magyar vér festi pirosra határainkat. Most magyar faji erények dicséretétől hangos itthon a berek és a mező. Nem volna jó nemzeti és faji lelkiismeretet tartani? Kérdi dr. Vass És néhány nap után az egyik országgyűlési képviselőnk — az igaz, hogy a munkapártiakból, mit felel azon kérdésre? Csináljuk meg a középeurópai államszövetséget Ugyan? Hát ez lenne a pataként kiontott magyar vér jutalma? Ez lenne a világ háboru gyümölcse? S kik lennének ebben az államszövetségben, mely nemzetek? A német, osztrák, magyar, bulgár, talán az olasz és román? Gondolt-e arra a szász munkapárti honatya, hogy ha az ő kimonodott sejtelve, amely szerinte ott él ma mindenki, t. i. egy nagyobb középeurópai államszövetség, ha beteljesülne, illetve létrejönne, gondolt-e reá Gündisch ur, hogy ez legfeljebb csak az ő választott nemzetének a dédelgetett szászoknak lenne szerencse, de a magyarságra kiszámíthatatlan sok veszedelmet jelentene? Mert bárhogyan képviselje is el ezen egyesülést a gondolkozó ember, azt az egyet senki sem tagadhatja, hogy minden egyesülés bizonyos foku alkalmazkodással, sőt lemondással jár. Minden egyesületben az erősebb félhez kell alkalmazkodni a többinek. A porosz már megmutatta 1871-ben, hogy mire is volt jó a német fejedelmek szövetezése. Pedig a német fejedelemségek testvérem,

SÖVEGJARTO vaszonaruháza, Barátok épülete.

Nagy választék

fehér és színes zsinór barchetból szőnyeg, takaró, paplan, kanaváson, lepedő, abrosz, törülköző stb.

olcsó szabott árak mellett.

haboru téli borzalmait ellen katonáinknak prémre van szükségük. Akinek van, küldje a következő címre: Hadsegélyző hivatal. Budapest, Váci-utca 38. szám. — A posta ingyen szállítja.

zeteket egyesítették és mégis közlülük csak a porosznak nőtt meg a hatalma. Mi lenne hát mivelünk, ha mi könnyelműen fölbontanánk Ausztriával kötött viszonyunkat (mert én csak így képzelhetek el újabb alakítást) és megcsinálnánk egy nagyobb: közép-európai államszövetséget. Nem, jó Uram, nem erre van ma szükségünk! Maradjunk mi, ahogy vagyunk, hű barátai és munkatársai egymásnak, segítsük egymást a háboru után is a közös ellenség ellen, de azalatt építgessük csak kitartással a mi nemzeti és faj öntudatunk alapjait a magyar faj gazdasági helyzetének javítása, okos birtokpolitika örökös bércellázás stb. által, mert az ezer esztendő súlyos megpróbáltatásai alatt megfogyott, de meg nem törött magyar faj vezető és államfőntartására van hivatva ebben az országban, amelyek a háboru után nagy szerepe és nagy jövője van, de egyuttal nagy és nehéz feladatai is vannak.

Csongédy Gyula
esperes.

— Kőhögés és rekedtség ellen a legjobb bizonyult szer a dr. Störk-féle komprimált mellpasztilla. Egy doboz ára 50 fillér. **Kapható Szűts Róbert „Magyar Korona” gyógyszerárában Székesfehérvár Városházán.**

Procul negotiis.

Szent Jakab-templomában megmozdult az óriási harmasahajóban szorongó tömeg s kifelé özönlött a csucsives egyház két öblös kapuján. Az utolsó misének, amelyet Henkel Konrád, a mindenküül megbecsült plebános tartott, vége volt s hívei a templomot övező cinteremben sereglettek össze, hogy bucsuzó szavait meghallgassák.

Benn elhalt az orgona lágyarbugója szava. A szent György-kápolna kapujában a szenátorok helyezkedtek el, jobbfelől a löcsék, balfelől a kassai deputáció Ferbar főbíróval élén. Ez utóbbi pecsétes levelet tartott kezében; a kassai polgárok dekretumát, a kik plebánosukká választották meg Löcse lelkipásztorát. Konrád, plebános könnyes szemmel nézett végig hívei tömegén, a kiket elhagy, hogy az Ur rendeléséből tovább emelkedjék a pályán, a melyre szíve készítette s amelyen szent életével, messze földön híressé vált istenes tudományával a felvidék fővárosa lakosságának a figyelmét is maga felé irányította. A löcséiek levett kalappal fordultak feléje s könnyező szemmel csángtek ajakán. Bucsuzó beszédjét lesték; az

A háztulajdonosok és a vízvezeték.

A háztulajdonosok, ugylát-szik, sehoggy sincsenek kibé-külvé a vízvezetékkel. És pe-dig most már nemcsak a csat-lakozási költségek ellen tiltakoznak; de sürgős orvoslását kívánják más panaszuknak is.

Amint ugyanis értesülünk, egy kérvényt hordanak körül, amelyet már eddig is kb. száz-ötven háztulajdonos irt alá. A közgyűléshez intézett kérvényt a következőkben ismertetjük:

— Nem hísszük, írják a kérvé-nyezők, hogy akad még egy város, amelynek polgárai annyi ke-serütséget, kellemetlenséget és méltánytalanságot voltak kénytelenek elszenvadni, mint amennyit reánk a vízvezeték zudított. Nem csoda tehát, hogy még ezekben a vérzi-vataros időkben is kitör belőlünk az elkseredés, amidőn a csat-lakozási költségek kiszabásának formájában még az eddigieknél is nagyobb sérelem ér bennünket.

Majd rámutatnak arra, hogy a vízvezeték a hozzáfűzött reménye-ket éppen abban az irányban nem váltotta be, amely létesítésének

legfőbb indító oka volt: a tüzbiz-tonság, közisztaság és közegész-ség.

Nem tartják — folytatják — a mai idöket arra alkalmasnak, hogy az öket ért minden méltány-talanságot szóvá tegyenek, három, sürgős orvoslásra szoruló dologra azonban kénytelenek rámutatni.

1. A **tűlfogyasztás kérdése**. Da-cára annak, hogy a vízidjiszabá-lyrendelet 60. §-ában foglalt világos rendelkezés szerint a „megállapi-tott átalányáért (az egyes bekap-csolt házakban) a vízmérő órán leolvasva évenként annyi köbmé-ter vizet fogyaszthatnak, amennyi a víz köbméterenkinti árából (25 fillér) reájuk kiszámítható az által, hogy az átalányáért e osztjuk a víz köbméterenkinti egységárával”, a vízmű-könyvelőség a tűlfogyasztás díjait nem évi átlag alapján, hanem negyedévenként nemcsak kimu-tatja, de kérlehetetlenül be is hajtja. Akkor, amikor ennek a le-hetetlen eljárásnak a szabályren-delet 50. §-a is merőben ellent-mond, sürgős szükség a méltány-talanság orvoslása.

2. A **vízdíjra kivetett adó**. Tud-ják, hogy maga a T. B. is nagyon jól ismeri azt az égbeköltő igaz-ságtalanságot, hogy a házizagdák-nak azért, mert a városnak ön kénytelen és fizetetlen végrehaj-tól, a vízdíj után egy nem létező „jel-vedelem” után még adót is kell fizetniük. Hogy most mégis sür-

getniök kell a közismert igazsá-gtalanság megszüntetését, annak azok az okai, akikre a közgyűlés határozatainak és intencióinak vég-rehajtása és megvalósítása van bízva.

3. A **csatlakozási költségek**. Kü-lönös figyelmébe ajánlják a köz-gyűlésnek a csatlakozási költségek kiszabásával öket ért, legújabb sé-relmüket. Elkéintve attól, hogy egy végrehajthatatlan határozat alapján, a legvalóságosabb időkben megkísérelt behajtás nem egyéb kiméletlen zaklatásnál, tiltakozniök kell a lehető legerélyesebben, hogy a város vízműének kiegészítő ré-szeül, a város területén, a város tulajdonánál, az ő megkérdésük nélkül készítettett csatlakozások horribilis költségeit velük fizet-sék meg.

Mindezek után panaszaik sürgős orvoslását kérik.

A közgyűléshez címzett, fent ismertetett kérvényt, amint ér-tesülünk, rövid pár nap mulva beadják, úgyhogy a város tör-vényhatósági bizottságának hamarosan módjában lesz hatá-rozni, hogy módosítja-e a sokszor kifogásolt szabályren-deletet, avagy továbbra is zügo-lódní hagyja a közterhek vise-lésében legtekintélyesebb pol-gárait.

özszülő plebános azonban megha-tottságában szóhoz sem jutott; csak mitűnt a kassai főbíró a mind kínosabbá váló csöndben a „dip-loma átnyújtása közben pár szóból álló beszédet rögtönzött, mondta feldokló hangon:

— Isten áldása legyen rajtatok gyermekeim! Maradjatok Egyhá-zunkhoz hívek! Hazánkhoz is! S legyenek ezután is engedelmes fiaii a városnak!

A templom tornyában megkon-dultak a harangok, a városi mü-zsikuskok megfűjták harsonájukat s a löcséi nép zokogva özönlött ki az „alacsony kőfallal bekerített temető kapuján. A piacon ismét összehverődött a tömeg és kétfélé vált, hogy utat nyisson a plebán-ia felé vonuló diszruhás uraknak, a nyomukban fölvonuló céheknek, a melyek legénysége zászlóival, a templommal szemben álló ódon ház előtt veszteg maradt. A ple-bánián rövid bucsulakomát tartot-tak, mely alatt kapu elé robo-gott a kassaiak négylovas hintója, hogy kisvártatva főbírajukkal s két szenátorával egyetemben városuk-ba vigye az új plebánost.

A piacon hullámzó néptömeg még együtt maradt, csak itt-ott távozott el otthona felé egy-egy polgár—Polirer Menyhért, a löcséi ötvöscéh legtekintélyesebb tagja,

a ki azóta, hogy főbírósa-ga megszűnt, még társai köré-ben sem akart tisztséget elvállalni, szintén hazament.

— Ismét egy jóbaráttal keve-sebb! mormogta üres műhelyébe térve s hogy szíve fájdalomt el-csütsi, munkához fogott. Vékony ezüstemlezen hegyés kalapácsával a keresztrefeszített Krisztus szen-vedő alakjának megmintázásába fogott, a nélkül, hogy előbb meg-rájnolta, avagy viaszba formálta volna. Az alak körvonalai mind élesebben bontakoztak ki a köny-nyedén jobbra-balra forgatott lé-mezőn, a fej, törzs, a kar és láb formája egymásután domborodott ki rajta. Sohasesm dolgozott új lázas gyorsasággal Menyhért mes-ter; mégsem tudott egész lelké-vel munkájába mélyedni. Fejében ezrével rajzoltak föl a gondolatok, az emlékek s szívét tovább gyö-törte a kínzó fájdalom, mely a plebános távozása miatt erőt vett rajta. Közel tíz éve, hogy meg-szűnt a város főbírája lenni; a baráti viszony, a mely egykori szenátorársaihoz fűzte, mindin-kább meglazult. Csak a plebános nem hagyta el azután sem, tem-pomatyává választotta s ennek tisztjét vonakodása ellenére is el kellett vállalnia. Színtelen tevé-kenségrehez szokott lelkének kiü-

nően felelt meg a hivatal. Szent Jakab-templomának a kopár falait kifésztette, nagy orgonát építettett, a cintermet rendeztedette, az óriási főoltárt, a melyét János mester fából faragott, véges-végig aranyozta meg. E munkái révén szakadatlan maradt a plebánossal való érintkezés; nem egy órát töltöttek el együtt lelket föle-melő beszélgetéssel, holott egyéb ismerősei, hivatalos dolgaitól, so-hasesm érték rá, hogy vele pár percre szóba álljanak s eszükbe nem jutott, hogy a város vál-ságos ügyeiben tanácsát kikérjék. Magyarország lassu hanyatlását Löcse is megsirlyette. A könnyel-műen és igazságtalanul kivetett adót urai mégis könyörtelenül engedték behajtani, valahányszor a királyi adószedők a városba toppantak s házról-házra járva végig zaklatták a szegény lakosságot. Budáról bolond hírek szállongtak szerte-széjjel a nyomorgó országban; a koldusmódra szegény királyi udvar pazarfényű életéről, színtelen mu-latozásról, a melynek költségei a török ellen tervezett háborura gyű-jtött adókat emésztik föl; Wild és szenátor társai presziójára azon-a böcs Sferpögel sem mert ellen-kezni soha, valahányszor az adó-szedők ahelyett, hogy régi szokás szerint a városi pénztárból följá-jn-

Bevonuló népfelkelők figyelmébe!

Alsóing és nadrág gyapju és teveszőrből, gyapju szetter, teveszőr- és szörme mellény, nyakvédő, hósapka, érmelegítő, lábszárvédő, vízhatlan posztó- és bőrgamasohni, kötött- és báránybéléses keztü, teveszőr-harisnya, talpmelegítő, szörmegallér zseblámpa stb.

Nagy választékban, legolcsóbban **NOFITZER-nél kapható.**

Vízhatlan hátizsák, „Baschlik” fejjvédő és takaró-pokrócból nagy választék.

A „Pro Patria” egyesület kimutatása.

A „Pro Patria” egyesület, melyet a fehérvári ifjúság alapított és melynek megalakulásáról már a múlt hetem megemlékeztünk, a következők közlésére kért fel benünket:

Egyesületünk, melynek célja hős és hazánk érdekében embeletelt áradatokat kiáltó sebesültjeink élelmézesének javítása, a már eddig részint bőkezű adományokból, részint tagjainkból — begyűlt anyagi eszközökkel több ízben osztott ki озsonnát szenvedő vitézeink között és így legalább némileg igyekezett enyhíteni és könnyíteni a szeszaz betegekedésük egyhangú szomoró napjait.

Оzonnát adtuk ezideig a Szent-György kórházban kétszer, az izr. iskolai kórházban egyszer, a Szt. István és Szt. Imre -teremben, a Vörösmarty-körben, valamint a káptalani kórházban már több alkalommal. Az озsonna mellett még pipákat, dohányt, szivart, cigarettát és újásokat is osztottunk ki sebesült hősainknak.

Nagyobb adományokat a következők voltak kegyesek beküldeni: Nádasy Tamás gróf 100, Sennyey Béla báró 50, csalai Kégl Ádus gyűjtése 56, Grünfeld Jakab 50, Prohászka Ottókar dr. megvesspüspök 30, Urhidai Szent Antal-persely 25, Vizsota Alajos dr. 20, enyingi Wertheim Pál 20, Trautenberg Erny bárónő 10, Hunkár Dénes főispán 10, Szőgyény-Marich Géza 10, Streit Ferenc 10, Szabó János plebános 10, gróf Keglevich Miklósné 7, Horváth Imre plebános 6, Bissingen Irma grófnő 5, Fiáth Pál báró 5, Flits Miklós

lőtt kerek summával megelégedtek volna, maguk zaklattak sorra a gazdag, de főleg a szegény polgárságot. Emellett Löcse urai még a szomszéd városokkal is kikezdték. A Lengyelországnak elzalogosított tizenhárom széppességi város vásáraiból már ki is tiltották az idevaló kereskedőket; Kézsmárkkal is csópp hizza, hogy hajba nem kaptak, holmi árumegállítási dolog miatt, ha a szelideltkü plebános okos föllépésével nem simítja el a vitás ügyet. S most ő is elmegy, neki meg le kell közzönnie a templomkúrárság tisztjéről, a melyre a szenátorok Wildét szemelték ki, aki még most is elke-seredett ellensége, jöllehet utjába állani esze-ágába sincs többé. Iránta való gyűlölete még ifjú korában kezdődött, a mikor a szépséges Sturm Johannát, akinek keze után a mérszáros is áhított volt, eljegyezte.

A kalapálás lármája a műhelybe csalta az ötvösmester feleségét, a ki végignézvén emeleti ablakos erkélyéről, hogy mint kíséri ki a hintóból távozó plebánost az egész város, az udvarba készült, hogy az aprójszág után lásson.

Hát te nem voltál ott a busculakomán, el sem búcsúztál ő fölsztelenedőségétől? kérdezte az asszony elcsodálkozva s a nyitott műhelyajtón állva maradt. A napfény káprázatos ragyogással özönlött be utána a műhely szürké világába, remegve tört meg arany-színű haján, körülcirógatta formás, telt s még mindig karcsu, kedves alakját!

(Vége köv.)

5 K, Keller Izsóné 10 koronát, Sebestény József 5, Kümmel Bé-láné 5, a Deák Ferenc-utcai kórházban fekvő tiszték jelenyékért 44 koronát. Ezenkívül még számos kisebb adományt is kaptunk, valamint a tagjainkból is nagyobb összeg gyűlt be. Egyesületünk eddigi özvegyelme 625 K 56 f. Ebből az озsonnákra kiadtunk már 346 K 88 fillért. A jószívű és igazán humanus erzelűlt adakozóknak ezután is leghálásabb köszönetünket fejezzük ki. Nemes jótékonyáguk jutalma derek vitézeink soha el nem múló hálája és az Eg Urának bőséges áldása legyen!

Végül ezután is felkérjük mind felnött honfitársunkat, mind pedig a fehérvári lelkes ifjúságot, hogy akár egyesületünkbe való belépéssel, akár bármily csekély adománnyal legyenek szivesek nemes céljainkat támogatni, munkálkodásunkat elősegíteni. Tagsági díj hetenként 20 fillér, de ez az összeg nagyobb részletekben előre is fizethető. Az adakozókat és tagokat felkérjük és meghívjuk, hogy minden hétfőn d. u. 8 órakor jelenkezzenek a káptalani kórháznál és vegyenek részt, az ő jótékony-ságuk folytán lehetővé vált özsonnakiosztásnál s szemtanui lehessenek a sebesült igaz örömiének, hálájának.

Az adományokat beküldeni, tag-nak jelentkezni vagy bármily ügyben egyesületünkhez fordulni a következő címre kérjük: A „Pro Patria” egyesület elnöksége, Megyeház (Főispáni lakás).

A „Pro Patria” egyesület elnöksége.

Népfelkelők bevonulása.

A népfelkelésre kötelezett magyar állampolgárok, akik 1883., 1884., 1885. és 1886. években születtek és az 1914. évi november hó 16-ától december 31-ig terjedő időben megtartott népfelkelési bemutató szemlén vagy a későbbi útbemutató szemlén népfelkelési fegyveres szolgálatra alkalmasnak találtattak, amennyiben névszerint főként me-nincsenek, 1915. február 15-én, azok pedig, akik az 1878., 1879., 1880., 1881. és 1882. években születtek, 1915. évi március hó 1-én népfelkelési tényleges szolgálatra bevonulni tartoznak.

A bevonulók meleg takaróval, meleg alsó és felső ruhával, meleg harisnyával, hósapkával, meleg keztyűvel, kötött ujjas mellényvel, téli kabátal, erős lábbalival, evőeszközzel, evőeszezzel, hátizsakkal és két napi élelemmel vonulnak be. — A bevonulás alkalmával a népfelkelési igazolványi lap birtokosa a vasutatok harmadik osztályon ingyen utazik; a népfelkelési igazolványi lap azonban a vasuti állomás-jólval a vonat elindulása előtt az állomás jegypénztáránál lebélyegzendő.

Azt a behívott népfelkelésre kötelezettet, aki a kitűzött határidőre és helyre be nem vonul, karhatalommal vezetik elő és a katonabehívás iránt tanusított engedetlenség megbüntetéséről szóló 1890. évi XXI. t. c. 4. §-a értelmében két évig terjedhető börtönnel büntetik.

HIREK.

— Személyi hir. Dr. Sadra Gyula polgármester tegnap Budapesten járva a vízvezeteki magáncsatlakozási díjak ügyét sürgette meg a közigazgatási bíróságnál.

— **Külfutások.** Mayer Károly főhadnagyot és Rippenburgi gróf Bissingen Károly hadnagyt a cs. és kir. 13. huszárezrednél Öfelsége az ellenséggel szemben tanusított vitéz magatartásuk elismeréséül legfelsőbb királyi dicséretben részesítette.

Zahajszky György helybeli kereskedőt a 17 népfelkelő gyalogezred szakaszvezetőjét Öfelsége az ezüst vitézségi éremmel tüntette ki

— **A városi igazoló választmány** ma délelőtt igazolta Pister József, Dörömbözi József és Flaskár József városi bizottsági tagok mandatumát.

— **Utóállítás,** volt ma délelőtt a városban.

— **Rosszak a közkutak.** A vízvezetők bajok alkalmával a vízművek vezetősége a közönség megrovasára a vízpocsékolásra is hivatkozott, amely főleg a közkutaknál történik. A vádnak van valami alapja. Egyes közkutaknál tényleg pocsékolódik a víz, mert a kut rossz és állandóan folyik. A közönség tehát, helyesebben a rakoncátlan gyerkőcök annyiban, hibás, hogy átrontotta a közkutakat. De hát miért nem csinálják meg? Ha egyszer olyan nagyon kell vigyázni a vízre, hat vigyázzunk.

— **Az elemi iskolák előadása.** Az elemi iskolák nagy része kasszánya és hadikórház s így a városokba gyermekeknek iskolázatása a legnehezebb problémája az iskolaszeknek. Az előadások most kizárólag a belvárosi iskolák épületben folyóak délelőtti és délutáni tanítással. Bármennyi zeng-zugva van is ennek a nagy épülettömbnek, a város valamennyi osztályát mégsem képes befogadni, sok osztályunk teljesen szűnelt az előadás. Az iskolaszék azonban nagyon helyesen arra az állásponton helyezkedik, hogy lehetőleg minden gyermek részeseüljön valamiképen oktatásban. Miért is mint halljuk, elhatározza, hogy a váltakozó tanítási rendszert hozza be, vagyis egy-egy osztályunk csak minden második nap lesz előadása. Így elérí azt, hogy minden osztály, számára lesz tanterem.

— **Egykoronas bankok lesznek és ötven filleres nikkélok.** A háborus állapot legelső időszakában tapasztalt aprópénzhiányt a kétkoronas bankjegyek kibocsátása csak részben tudta elszüntetni. Már a háború első időszakában is hangsúlyozták, hogy kivánatos volna egykoronas papírpénzek kibocsátása is. Amint értesülünk, az egykoronas bankjegyek készítése immár folyamatban van. Egyelőre csupán huszmillió darab ilyen papírpénz kerül forgalomba, a további mennyiségek előállítását a szükséglet és a későbbi állapotok fogják meghatározni. A pénzforgalom egyszerűsítését és megkönnyítését szolgálja továbbá az a terv is, hogy a váltópénzek szaporítása céljából félkoronas nikkeldarabok bocsátásának ki. Valószínű, hogy az 50 filleres nikkélt váltópénzek kibocsátására már legközelebb sor kerül.

— **Járvány.** Guttamási községben a vörheny olya nagy mértékben lépett fel, hogy a hatóság elrendelte az iskolák bezárását.

— **A Katholikus Népszövetség 1914-ben kifejtett működéséről** most számolt be, a beszámolóbból a következő adatokat közöljük: Tagok száma 1914-ben volt: 285,240. — Központi igazgatásban: az elintéztet ügydarab száma: 153,423, (38,251-el több az 1913-ban elintéztet ügydarabnál). — Szervező munka: 750 gyűlést tartott az év első háboru előtti felében. — Oktató munka: füzetet és poptart: 3,024,600 drb.; rőpiratot: 1,690,060 darab adott a tagoknak. — Népiroda: Jogi tanács közlőgátolt 15,475 esetben. Hatóságoknál eljárak 2955 esetben. 282 ügyésze van a szövetségnek ország-szerte, kik közül 110 ügyvéd az eddig beérkezett jelentés szerint 12,183 esetben adott a tagoknak ingyen felvilágosítást. — Gazdasági iroda: Havi füzetekben és Népujságban gazdasági ismeret terjesztett. Értékesítesnel közbekjárásul 10,200 kal kedvezőbb árszék értékel a tagok. 220 esetben adott gazdasági tanácsot és több gépét közvetítet. — A háboru ki őrsé után; a nepzövetségi tudakozódó iroda 42,330 tudakozásra válaszolt. Katholikus Karitás” címen jótékonyági intézmény létesítet, mely 400 gyermeknek nyújt ellátást; sok ezer katonát szerelt fel meleg ruhával, és sok ezer sebesültnek adott fehérmunkát. Hadkölcsonre: jéggyeztet 100,000 koronát. A jogvédő iroda a hadseregély megállapítása és kiosztásánál számtalan esetben járt el.

— **Pörüljart tolvaj.** Pivanka Katalin családja egy máj, napra már teljesen felgyógyult s a rendőrség vette pártfogásába. A további nyomozás során újabb turpissága is derült ki. Ugyanis dr. Kocz József ügyvédet, kinél kisegítő bejáró volt, szintén meglőpta. Elemelt egy selyempaplant, cipőket stb.

Fiumei kávébehozatal SZÉKESFEHÉRVÁR

:(BARATOK ÉPULTELE):
Pörkölt kávéverekei utolérhetelene! Saját villamos kávéanyagpörkölte! Telefon 250.

A képes heti folyóiratok között első helyen áll az ÉLET. Szépirodalmával és művészi képeivel a legkedveltebb. Megjelenik minden vasárnap Budapest. Fehérvári-ut 15/c.

— **Színházi cukorkák nagy választékban, szaloncukor, tea sütemények.** Naponta friss variak, pénteken balatoni süllő. Gebauer Testvéreknél Kossuth-utca 9. Telefon 340.

Székesfehérvár szab. kir. város

APOLLO

színház

Szerda, csütörtök, jan. 20-21-én
1800 méteres filmszenzáció!

A
BARNUM CIRCUSZ TITKA

Dráma 5 felvonásban,
Főszereplő Francesco Bertini.

Mozagófénykép szemle északi és déli hárcérről. (6. szám.)
Eredeti felvételek.

A legjobb és legszebb társadalom és tudományos szemle a **MAGYAR KULTURA**. Megjelenik Havonként kétszer. Budapest, VIII. Horánszky-utca 20 szám.

SZINHÁZ.

ALAPI-EST.

(Tolstoj *Élő halottja*.)

Az a drámai műfaj, mely a tegnapi estét betöltötte és azok a színészek, kik azt végigjárták, a háború tisztító szelének köszönhetik, hogy Fehérvárt nem voltak kénytelenek üres falak előtt megjelenni.

Fehérvár városa volt az, mely a nemzet mostoha idejében 100 évvel ezelőtt meleg szeretettel, anyai módon óvta, dédelgette egy jobb kor számára a még csecsemő színepadi eszméket és Szekesfehérvár hű maradt multjához, mikor tegnap újra elismerést, megértést, tisztelést és melegséget vitt a színházba és a művészet oltára mellett ünnepelve áldozott.

Miként az igazság után tör magának ezer megpróbáltatást, úgy feltétlenül elnyeri a dicsőség pálmáját az igazi érték, a művészi szép, az időtálló.

S miként mindig meglesz a bántan kimondott szónak, a pártatlan erkölcsi igazságnak a maga nagy tábora városunkban, mely nagy tábor mögöttünk áll és súlyt ad irányunknak, úgy megvan az igazi szépség, az irodalmilag és színeszleg értékesnek is előkelő, megértő, megbecsülő sokasága, mely a tegnapi előadásra a tisztá erkölcsnek tapsolva, a művészet ideális alkotóit függöny elé hívta tiltakozott a közelmúltban elhangzott súlyos vádak ellen. Tiltakozott finoman, a maga módja szerint, de tiltakozott erőlyesen s ki még ezután e kérdésben szólni kíván, az jól nézzen körül, mielőtt beszél.

Telt ház. Babér. Ajándék. Vastaps. Komoly dráma. Keddi napon a világháborúban. Dehát ilyenek is képzeltem én az Alapi-estet.

Tolstoj drámájáról szólni nem merek, nem vagyok rá méltó, hogy csak egy szóvalis véleményem mondjak róla. Az előadás kritikájához is nehezen fogok. Már háromszor elnétem, amit arról irni szándékoztam. Megmondom, miért: *Alapi* jóbarátom, egyszerre vonulunk be a legközelebbi turnussal, Alapi az én darabomban is a főszerepet játszotta, *Könyvesné* alakította Nusimát, *Kovacsics Margit*, *Zilahyné*, *Déri* szintén ott voltak, tűzkeresztségre engem ők vittek és én most elfogulatlan legyek velük szemben, mikor annak idején annyian és oly bántóan elfogultak voltak valamennyiünkkel?

Egy pillanatra leteszem tollamat. Túlestem a tusán. Elfogulatlan leszek és ha valaki másképpen gondolkodik, ám írjon másképpen, de előbb hallgasson meg és aztán tegye szívére a kezét és merje állítani, hogy nem igaz, amit írtam.

Fedja (*Alapi*) elejétől végig kidolgozott alakítás volt és mikor a cigányleány. (*Könyvesné*) éneke obohangyával sírásra fakasztja Fedort, valóságos csoda, hogy meg nem akadt a darab, mert a színészek megfeleltek színészi voltuktól és ott éltek valósággal Moszkvában. A művészet ereje oly

magasra ragadta képzeletüket, hogy önmagukkal is elhittették szepedük. És hogy *Gyárfás* a nyílt színen taptos art egy monologgal és kénytelen visszajönni és azt megköszönni és még mindig benne él szerepében és dűledeve hajlong és támoilyogva távozik, ezt csak igazi lendület és teljes beleélés eredményezheti.

Gyurkó Ilona, mely ritkán hallottunk róla, nem, szavalja agyon szunyoghálószovetű finom szerepét, de megértve a költő ilyen lélekismeretét is, óvatosságonddal mérlegel minden szót, sőt szótágot. És *Zilahyné*? Hát tudna ő rosszul is játszani? Oh, miért is juthat oly ritkán ilyen szerephez? *Déri*, bár eleinte kissé kedvetlen volt, *Zilahyné*-vel összekötülve belezökkenik szokásos temperamentumába.

S most újra *Alapi* jön. De tényleg ő? Hiszen naponta találkozom vele s most nem bírok benne semmit sem felfedezni, ami *Alapi* volna, ő már teljesen Fedja, miként *Könyvesné* az ő Masája.

Aztán *Fehérvári*, a híres Fehérvári színészszemzedék utóda, a nagy Fehérvárinak unokája. Ha látnak minket szeretneink szellemei, akkor ma este az égből örömmel nézett le nagyapa az unokára, Pjetuskov jó volt. *Faludi* pedig szerepével felháborította az embert, hiszen rendörkém volt, de hát épen ez volt a célja.

Kevés szerepe jutott *Baróti Dezsőnek*, több valamivel *Pallósnak* és *Csakányak*: *Biller Margit*, *Pallós*, *Budai*, *Lónyai*, *Boross* jó stáffaszt alkottak.

S végre *Sárikáról* kell szólnom, ki nálunk nőtt nagyra s kit egész komolyan a kritikák szives figyelmébe ajánlok s kérem, ne udvariaskodjanak, hanem ítéljenek csak szigorúan — igaz, hogy könnyű nekem ma beszélnem, mikor Sasát nagyon sikerülnek mondhatom.

Szívemből örülök, hogy Alapi ily szép estét adott és kapott. Szimpatikus egyénisége és tudása elhozott a színházba mindenkit, ki őt becsülni tanulta. A katonák is ott voltak, Alapi katonái, kiknek oly szívesen állott mindig rendelkezésre és koszorút is hoztak nagyot, szépet, nemzetiszallagost az elismerés mellé. (Do.)

Szombaton darabváltozás lesz a színházban. A Suhanc helyeit az Asszonyregiment került színpadra, s így természetesen *Biller Irén* jutalomjátékára is máskor lesz, mert helyette *Faludi Kálmán* jutalomjátékára van kitézve a szombati napra. A színházunk e kedvelt és népszerű komikusa minden bizonyára érdekes és jókedvű estét fog szervezni a publikumnak. Az a bőséges, soha ki nem apadó komikum, melyben az idei színeszezonban már annyit gyönyörködött a színházjáró publikum, *Faludit* a közönség kedveltségévé tették, így remélhetőleg szép sikere lesz jutalomjátékának is.

Heti műsor.

Csütörtök: *Mozitündér* operett ujdonság.

Péntek: *Jó éjt Muki!*
Szombat: Asszonyregiment. *Faludi Kálmán* jutalomjáték.

Nagy érdeklődés mellett mutatta be tegnap az Apolló Színház a Barnum cirkusz titka c. 5 felvonásos drámát. Méltán megérdemelte a mutatkozó érdeklődést, mert régen látnunk ilyen, méreteiben hatalmas szenzációt. A műsort, mely ma lát-

ható utoljára a malmói királytalálkozás és a titokzatos betörő egészségük ki. Tekintettel a közönség körében megnyilvánult nagy érdeklődésre, ajánlatos a jegyet előre megváltani. Pénteken a legszebb és legbajosabb berlini színész Henny Porten fel léptével A boldogság völgye 3. felvonásos dráma kerül bemutatásra.

A kyburgi kisértet.

Regény a német lovagkor

TITKOS VÉRTÖRVÉNYSZEINEK

korából.
A Fejérmegyei Napló számára Dörle A. nyomán írta Diabolo. (118)

Az uramhoz akarok menni, akit épen most csuktak be ide.

— Mit mond a nagyszony?
— kérdezte Kelemen nagyon elcsodálkozva. — A fogoly fővezér, akit az imént zártunk ide, az a kegyelmed ura volna? Nem az nem lehet, kegyelmed téved, hiszen ez egy kiátkozott lovag, kit a Vehme üldöz.

— Nagy Isten! — kiáltott a grófnő, s térdrogyott a börtönőr előtt s úgy kérlelte. — De ő az! Épen ő, a kiátkozott! Oh Kelemen irtalmazzon egy szerencsétlen asszonyon! Jézus áldja meg, tegye meg!

— Dehát nagyszony az ég szerelmére, keljen fel, én alázatos szolgálója vagyok kegyelmednek és kegyelmed térdel előttem: Kérem, keljen fel!

— Nem én addig, míg nem irgalmaz és le nem vezet a börtönbe.

— Oh aranyos jó Kelemen én is kérem magát, vezessen le a börtönbe minket!

— Még kegyelmed is kisasszony. Kegyelmed is térdel előttem, oh keljen fel, keljen fel! Egy fejem van, de nem bánom, nem bánom most már, kockára teszem, nem bánom.

A két nő felkelt a börtönajtó recsegve nyikorogva táruul fel előttük.

Szerkesztői üzenet.

K. A. A vers közlése nálunk csak a kivételek kivételéhez szokott tartozni. Tehát ne fárassza magát, a fűzfapárnák egyébként nem vagyunk barátai.

O. R. Hivatalos órák 8—11-ig és d. u. 3—6-ig. A háború alatt van így.

Helyben. Minden nap 11 órakor fogad.

V. A. Ilyen jögcimen nem kérheti a felmentést. A bevonulás ideje a napokban lesz.
X. Y. Oroszország, lakossága 160 millió. Hadseregének bákélet-száma majdnem másfél millió. Hadteteinek száma 37, amelyek azonban nem oly erősek, mint pl. a miéink. Seregének hadilétszáma meghaladja a 4 milliót. Haditengerészete: 400 hajó 2750 ágyúval és 50,000 emberrel.

Pákoz. Háborúban a sebesültek gondozását nemcsak a hadsereg állandó vagy ideiglenes egészségügyi intézetei látják el, hanem más egyesületek körháza is. Ilyenek a magyar és osztrák Vöröskereszt egyesület, a német és a máltai lovagnadr. A magánosok által felállított körházak is az önkéntes betegápolás körébe tartoznak.

Munkaadók.
Mindenféle férfi vagy női munkaerőket, bármely szakból és körből, tisztviselőket, főnököket és munkaadóknak teljesen ingyen közvetíti:
Temesvár. Postafiók 41.
Címet tessék kivégni és eltenni.

APRÓHIRDETÉSEK.
Keresek 2 teljesen árva eláruló leányt, akik családátgnak lesznek tekintve. Teljes ellátás és 5 evi há szolgálat után 1000 koronát kapnak. Bővebb felvilágítással szolgálat Szélessy Mihály Hajmáskér.
Sürgösen és olcsón eladó egy fűszer- és lisztüzleti berendezés, mely áll teljesen új 5 szakasos lisztállványból, fűszerfókos állványból, cégtáblakból, kiszolgáló asztalból, pénzár és letárból. Erdeklődők forduljanak Nagy Sándor-utca 2. sz. alatt, a háztulajdonoshoz, hol a berendezés megtekinthető.

Hazi (keresztezett) nyulak eladó. Tudakozódní lehet Eicher Jánosnál, Malom-u. 9. szám d. u. 1—2 óra között.
Egy ketszobos utcai urí lakas a hozzátartozó mellékhelyiségekkel együtt május 1-re kiadó. Bővebbet Kümmel virágüzletben Kossuth utca.
Kereskedelmi szakmában rakártnoki, vagy segédi állást keres 25 évi gyakorlattal bíró szakember. Cím a kiadóban.

Zárgondnoki kezelemes alatti levő három drb. buzaaföldet egy évre, esetleg 6. évre trágyázás alá is bérbe adom. Almássy János, József-utca 3. szám.

S PARTOLJUK A KATH. SAJTOEGYESÜLETET!!

Az egyesület célja a kath. napi sajtót és a jóirányú irodalmat föllendíteni, versenyképessé tenni és a legszebb körben elterjeszteni. Evégből szellemi és anyagi örökot mozgósít, a kath. társadalmat szervezi és egy **nagy sajtóalap** létesítésére törekszik. Tagja lehet minden keresztény férfi vagy nő. A rendes tag félévénként legalább 1 K (vagyis egész évre 2 K) tagsági díjat fizet. A jötevő tagok sorába tartozik, aki évenként legalább 10 K-val járul az egyesület céljaihoz. Alapító tagként szerepel az, aki egyszerre (vagy részletekben két éven belül) legalább 200 K-át áldoz a magasztos célra. **Disztag** címe illeti meg azt, aki legalább 1000 K-át a dományoz a sajtóalap javára.

Központi iroda: Bpest, IV., Ferenciek-tere 7 V. lépcső, 1. e.
Hivatalos órák ünnepeket kivéve mindennap d. u. 3—6 óra között.